

Komisja Egzaminacyjna dla Aktuariuszy

LXXXVIII Egzamin dla Aktuariuszy

Sesja egzaminacyjna w dniu 12 czerwca 2023r.

**Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa w zakładzie
ubezpieczeń**

Imię i nazwisko osoby egzaminowanej: .....

Czas trwania egzaminu: 60 minut

Zadanie 1.

Zakład ubezpieczeń sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości i przepisami wydanymi na jej podstawie. Informacja o dokonanej przez zakład zmianie przyjętych zasad rachunkowości:

- (A) powinna zostać ujawniona przez zakład ubezpieczeń we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego wraz z uzasadnieniem,
- (B) nie podlega ujawnieniu ze względu na poufność informacji,
- (C) może być ujawniona w dowolnym miejscu informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego sporządzanej przez zakład ubezpieczeń.

Zadanie 2.

Zakład ubezpieczeń sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości i przepisami wydanymi na jej podstawie. Dokonywanie odpisów z tytułu trwałej utraty wartości pożyczek i należności:

- (A) jest przejawem stosowania zasady współmierności,
- (B) dotyczy pożyczek udzielonych i należności własnych zakładu oraz jest przejawem stosowania zasady ostrożności,
- (C) obejmuje pożyczki udzielone przez zakład a także pożyczki otrzymane przez zakład, co do których istnieje ryzyko, że nie będzie ich w stanie spłacić w terminie.

Zadanie 3.

Jedną z podstawowych zasad rachunkowości jest zasada kontynuacji działalności. Wskaż zdanie prawdziwe:

- (A) zasada kontynuacji działalności ma charakter domniemania i nie wymaga ujawnienia,
- (B) zasada kontynuacji działalności ma wpływ na zasady wyceny aktywów i zobowiązań oraz ujawnienia w sprawozdaniu finansowym,
- (C) jeżeli ustalono, że zdarzenia, które wystąpiły po dacie bilansowej budzą poważne wątpliwości co do zasadności przyjętego założenia o kontynuacji działalności przez zakład lub powodują, że założenie kontynuacji działalności nie jest zasadne, zakład wycenia wszystkie aktywa i zobowiązania według wartości godziwych na dzień bilansowy.

Zadanie 4.

Zakład ubezpieczeń stosuje ustawę o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie. Aktywa finansowe to:

- (A) aktywa pieniężne, instrumenty kapitałowe wyemitowane przez inne jednostki, a także wynikające z kontraktu prawo do otrzymania aktywów pieniężnych lub prawo do wymiany instrumentów finansowych z inną jednostką na korzystnych warunkach,
- (B) aktywa pieniężne oraz instrumenty kapitałowe wyemitowane przez zakład,
- (C) aktywa pieniężne, instrumenty kapitałowe oraz czynne rozliczenia międzyokresowe.

Zadanie 5.

Zakład ubezpieczeń działu I stosujący przepisy ustawy o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie posiada portfel lokat zaklasyfikowanych do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności. W bieżącym roku sprawozdawczym, w połowie terminu wymagalności tych lokat, zakład sprzedał część tego portfela i środki przeznaczył na bardziej rentowne aktywa.

Wskaż możliwe konsekwencje dla zakładu wiedząc, że transakcja zbycia dotyczyła znaczącej wartości aktywów w skali całego portfela lokat:

- (A) od dnia wykonania takiej transakcji zakład nie może nabywanych aktywów finansowych (lokat) zaliczać do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności przez okres pozostały do końca bieżącego roku obrotowego oraz przez dwa następne lata obrotowe. Ponadto w dniu wykonania takiej transakcji zakład jest zobowiązany przekwalifikować wszystkie instrumenty finansowe pozostałe w tym portfelu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży,
- (B) w związku z wykonaniem transakcji zbycia zakład jest zobowiązany przekwalifikować wszystkie instrumenty finansowe pozostałe w tym portfelu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży i wyceniać w wartości godziwej ze skutkiem od pierwszego dnia bieżącego roku obrotowego,
- (C) od dnia wykonania transakcji zbycia przez okres pozostały do końca bieżącego roku obrotowego jednak nie dłużej, zakład nie może nabywanych aktywów (lokat) zaliczać do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności.

Zadanie 6.

Zakład ubezpieczeń prowadzi działalność w dziale I w grupie 3. Opłata z tytułu ryzyka zgonu pobierana okresowo od ubezpieczającego z tytułu umowy ubezpieczenia na życie z ubezpieczeniowym funduszem kapitałowym (UFK):

- (A) ujmowana jest w księgach rachunkowych zakładu jako pozostałe przychody operacyjne,
- (B) podwyższa wynik techniczny grupy 3 zakładu ubezpieczeń,
- (C) ujmowana jest w księgach rachunkowych zakładu jako przychody techniczne.

Zadanie 7.

Zakład ubezpieczeń prowadzący działalność w dziale I sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości i przepisami wydanymi na jej podstawie. Dla celów rachunkowości zakład rozlicza w czasie koszty akwizycji. Gdy umowa ubezpieczenia zostanie rozwiązana przed terminem:

- (A) aktywowane koszty akwizycji związane z tą umową obciążą koszty akwizycji miesiąca, w którym umowa ubezpieczenia została rozwiązana, co zostanie ujęte jako wzrost kosztów akwizycji i spadek salda aktywowanych kosztów akwizycji,
- (B) aktywowane koszty akwizycji związane z tą umową obciążą koszty akwizycji miesiąca, następującego po miesiącu, w którym umowa ubezpieczenia została rozwiązana,
- (C) koszty akwizycji rozlicza się dla kohorty umów i rozwiązanie jednej umowy ubezpieczenia nie skutkuje obowiązkiem korekty salda aktywowanych kosztów akwizycji.

Zadanie 8.

Zakład ubezpieczeń stosuje ustawę o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie. Zakład posiada udziały w spółce zależnej, które nie są notowane. Posiadane udziały zakład:

- (A) dla celów sprawozdawczości finansowej oraz sporządzając bilans ekonomiczny dla celów wypłacalności wyceni w cenie nabycia,
- (B) dla celów sprawozdawczości finansowej wyceni według metody praw własności a w bilansie dla celów wypłacalności wyceni je według skorygowanej metody praw własności, co może skutkować różnicami w wycenie,
- (C) dla celów sprawozdawczości finansowej oraz dla potrzeb sporządzenia bilansu dla celów wypłacalności wyceni według metody praw własności.

Zadanie 9.

W zakładzie ubezpieczeń wzrost stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto dla celów rachunkowości o 100 tys. zł przekłada się na:

- (A) spadek wyniku technicznego zakładu o 81 tys. zł,
- (B) spadek wyniku finansowego zakładu o 81 tys. zł,
- (C) co do zasady - spadek wyniku technicznego i wyniku finansowego zakładu o 100 tys. zł.

Zadanie 10.

Źródłem finansowania zewnętrznego dla zakładu ubezpieczeń będzie:

- (A) dopłata do kapitału,
- (B) emisja obligacji,
- (C) obie odpowiedzi są poprawne.

Zadanie 11.

Zakład ubezpieczeń stosuje ustawę o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie. Informacja o przewidywanym podziale zysku lub pokryciu straty:

- (A) podlega ujawnieniu w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego zakładu,
- (B) podlega ujawnieniu w rachunku przepływów pieniężnych w przepływach z działalności finansowej zakładu,
- (C) nie wymaga ujawnienia przez zakład.

Zadanie 12.

Dane wykorzystywane przez zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji do obliczania rezerw techniczno-ubezpieczeniowych dla celów wypłacalności:

- (A) powinny być kompletne, dokładne i adekwatne,
- (B) powinny być dokładne, aktualne i w jak największym stopniu pochodzić ze źródeł zewnętrznych,
- (C) mogą być dowolne, poza stopą dyskontową wolną od ryzyka stosowaną do dyskontowania przepływów pieniężnych, publikowaną przez EIOPA.

Zadanie 13.

W przypadku zakładu ubezpieczeń wykonującego działalność w zakresie ubezpieczeń, o których mowa w dziale II grupa 10 załącznika do ustawy, dodatkowe roczne sprawozdanie finansowe i statystyczne, które sporządza zakład zgodnie z wymogami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 kwietnia 2016r. w sprawie dodatkowych sprawozdań finansowych i statystycznych zakładów ubezpieczeń i zakładów reasekuracji:

- (A) wymaga podpisu aktuarium nadzorującego funkcję aktuarialną oraz załączenia opinii aktuarium nadzorującego funkcję aktuarialną o prawidłowości ustalenia wartości rezerw techniczno-ubezpieczeniowych ustalanych metodami aktuarialnymi,
- (B) wymaga jedynie podpisu aktuarium nadzorującego funkcję aktuarialną,
- (C) wymaga podpisu jedynie ze strony kierownictwa zakładu ubezpieczeń.

Zadanie 14.

Zakład ubezpieczeń nabył na rynku wtórnym obligacje. Zarząd ustalił, że nabyte obligacje zamierza utrzymać przez pewien czas, lecz nie ustalił, że zakończenie tego okresu nastąpi w terminie wymagalności tych obligacji. Obligacje zostały zaklasyfikowane przez zakład do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, co oznacza że:

- (A) zakład postąpił zgodnie z obowiązującymi go przepisami rachunkowości w zakresie lokat, stosując ostrożne podejście,
- (B) trudno powiedzieć, czy zakład dokonał klasyfikacji zgodnie z przepisami w zakresie rachunkowości lokat,
- (C) zakład postąpił niezgodnie z przepisami ze względu na niespełnienie warunków kwalifikacji nabytych obligacji do kategorii aktywów finansowych utrzymywanych do terminu wymagalności, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 12 grudnia 2001r. w sprawie szczegółowych zasad uznawania, metody wyceny, zakresu ujawniania i sposobu prezentacji instrumentów finansowych.

Zadanie 15.

Zakład reasekuracji w kresie sprawozdawczym nabył na rynku wtórnym obligacje przedsiębiorstw w cenie nabycia wynoszącej 1 000 tys. zł (1 milion złotych). Na dzień bilansowy wartość bilansowa tych obligacji wzrosła do 1 100 tys. zł (wzrost o 100 tys. zł) w stosunku do ceny nabycia. W sprawozdaniu finansowym sporządzanym zgodnie z ustawą o rachunkowości i przepisami wydanymi na jej podstawie zakład:

- (A) rozpozna aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego,
- (B) rozpozna zobowiązanie z tytułu odroczonego podatku dochodowego,
- (C) ze względu na brak informacji co do stosowanej metody wyceny, trudno powiedzieć czy zakład powinien ująć aktywa czy rezerwę z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Zadanie 16.

Należności z tytułu ubezpieczeń bezpośrednich wykazywane w bilansie dla celów wypłacalności:

- (A) co do zasady zakład wykazuje w tej samej kwocie co w sprawozdaniu finansowym sporządzanym zgodnie z ustawą o rachunkowości i przepisami wydanymi na jej podstawie,
- (B) obejmują jedynie należności, których termin zapłaty już minął,
- (C) obejmują przyszłe należności z tytułu ubezpieczeń.

Zadanie 17.

Zgodnie z wytycznymi EIOPA dotyczącymi wyceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych (EIOPA-BoS-14/166 PL):

- (A) zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny obliczać rezerwy techniczno-ubezpieczeniowe dla jednolitych grup ryzyka w celu przyjęcia założeń oraz zapewnić spójność między jednolitymi grupami ryzyka, które są wykorzystywane do oceny rezerw techniczno-ubezpieczeniowych brutto i kwot należnych z umów reasekuracji,
- (B) zakłady ubezpieczeń i zakłady reasekuracji powinny alokować koszty ogólne do istniejącej lub przyszłej działalności w jednolity sposób w czasie i zmieniać podstawę alokacji tylko, jeżeli nowe podejście lepiej odzwierciedla bieżącą sytuację,
- (C) obie odpowiedzi są prawidłowe.

Zadanie 18.

Zakład ubezpieczeń prowadzi działalność w dziale I i dla celów rachunkowości stosuje przepisy ustawy o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie. W odniesieniu do rezerw techniczno-ubezpieczeniowych wskaż stwierdzenie prawdziwe:

- (A) rezerwy ubezpieczeń na życie mogą być ustalane sumarycznie dla określonych grup umów bez konieczności porównywania wyników z rezultatami przeliczenia metodą indywidualną,
- (B) zakład jest obowiązany, co najmniej raz na 5 lat, ustalić dla wszystkich umów ubezpieczenia wartość rezerwy ubezpieczeń na życie brutto oraz na udziale własnym metodą indywidualną, według stanu na ten sam dzień, chyba że rezerwa ubezpieczeń na życie jest tworzona w związku z wystąpieniem ryzyka, które nie charakteru indywidualnego, lecz dotyczy całości lub części portfela umów ubezpieczenia na życie,
- (C) zakład stosujący metodę retrospektywną kalkulacji rezerwy ubezpieczeń na życie jest obowiązany dokonać jej przeliczenia metodą prospektywną nie rzadziej niż raz na 3 lata.

Zadanie 19.

W zakładzie ubezpieczeń w czerwcu 2023 roku miały miejsce następujące operacje gospodarcze: wpłynęły środki pieniężne w wysokości 50 mln zł z tytułu podwyższenia kapitału zakładowego (kapitał został zarejestrowany), nabyto nieruchomości w celach inwestycyjnych wypłacając 10 mln zł z rachunku bankowego zakładu. Ponadto, nabyto jednostki uczestnictwa w otwartym funduszu inwestycyjnym, których wartość do dnia bilansowego tj. do 30 czerwca 2023r. spadła o 2 mln zł. W związku z powyższymi transakcjami zakład, sporządzając zestawienie obrotów i sald za czerwiec 2023 roku, wykaże:

- (A) koszt w wysokości 2 mln zł,
- (B) koszt w wysokości 12 mln zł,
- (C) przychód w wysokości 50 mln zł oraz koszt w wysokości 2 mln zł.

Zadanie 20.

Zakład ubezpieczeń sporządza sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej. Wskaż MSR/MSSF, którym może się posłużyć ustalając wartość godziwą aktywów:

- (A) MSSF 1,
- (B) MSSF 13,
- (C) MSR 1.

Zadanie 21.

Zakład ubezpieczeń oraz zakład reasekuracji sporządza sprawozdanie na temat wypłacalności i kondycji finansowej (SFCR):

- (A) raz w roku,
- (B) co najmniej raz w roku,
- (C) co kwartał.

Zadanie 22.

Zakład ubezpieczeń i zakład reasekuracji ustalając zasady wyceny aktywów dla celów wypłacalności:

- (A) może kierować się hierarchią wyceny wartości godziwej, o ile ustali ją w zasadach wyceny dla celów wypłacalności,
- (B) powinien kierować się hierarchią wyceny wartości godziwej, zgodnie z przepisami,
- (C) może kierować się hierarchią wyceny jedynie w stosunku do tych składników aktywów, dla których nie istnieje aktywny rynek.

Zadanie 23.

Zakład ubezpieczeń sporządza sprawozdanie finansowe zgodnie z ustawą o rachunkowości oraz sprawozdanie o wypłacalności i kondycji finansowej (SFCR) zgodnie z reżimem wypłacalność II. Zakład zidentyfikował istotne zobowiązania warunkowe na dzień bilansowy. W odniesieniu do zobowiązań warunkowych wskaż stwierdzenie prawdziwe:

- (A) zgodnie z ustawą o rachunkowości zobowiązania warunkowe wykazywane są w sprawozdaniu finansowym jako zobowiązania pozabilansowe natomiast w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej - zakłady ubezpieczeń ujmują w bilansie ekonomicznym zobowiązania warunkowe jako zobowiązania, o ile są istotne i wyceniają według oczekiwanej bieżącej wartości przyszłych przepływów pieniężnych niezbędnych do uregulowania zobowiązania warunkowego w całym okresie jego trwania,
- (B) co do zasady zarówno dla potrzeb sprawozdawczości finansowej, jak i dla celów wypłacalności, istotne zobowiązania warunkowe powinny zostać ujęte w bilansie,
- (C) zobowiązania warunkowe bez względu na ich wysokość podlegają jedynie ujawnieniu zarówno w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego jak i w SFCR.

Zadanie 24.

Uzgodnienie (wykazanie wszelkich istotnych różnic) nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami pomiędzy sprawozdaniem finansowym a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami obliczoną dla celów wypłacalności:

- (A) podlega ujawnieniu w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej w sekcji E. Zarządzanie Kapitałem, zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/35,
- (B) podlega ujawnieniu w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego zakładu za rok obrotowy,
- (C) jest dobrowolnym ujawnieniem w sprawozdaniu o wypłacalności i kondycji finansowej, sporządzanym zgodnie z Rozporządzeniem Delegowanym Komisji (UE) 2015/35.

Zadanie 25.

Elementem uzgodnienia nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami pomiędzy sprawozdaniem finansowym a nadwyżką aktywów nad zobowiązaniami ustaloną dla celów wypłacalności mogą być:

- (A) odroczone w czasie koszty akwizycji oraz wartość firmy wykazywane w wysokości zero w bilansie dla celów wypłacalności,
- (B) zobowiązania warunkowe, których zakład ubezpieczeń nie uznał na istotne,
- (C) przewidywane do wypłaty dywidendy, wypłaty i inne obciążenia, w tym podatkowe.

Zadanie 26.

Wycena aktywów i zobowiązań dla celów wypłacalności może się wiązać z większą lub mniejszą niepewnością wyceny. W sprawozdawczości dla celów wypłacalności:

- (A) źródłem niepewności w wycenie należności z tytułu ubezpieczeń, jak i pozostałych należności jest zazwyczaj niewywiązanie się kontrahenta ze zobowiązania,
- (B) niepewność wyceny według cen notowanych z aktywnego rynku jest większa niż wyceny w cenie nabycia,
- (C) zastosowanie metody zdyskontowanych przepływów pieniężnych istotnie ogranicza niepewność wyceny wszystkich aktywów i zobowiązań wycenianych metodami alternatywnymi.

Zadanie 27.

Zakład ubezpieczeń przeprowadza wycenę aktywów i zobowiązań dla celów wypłacalności a następnie ustala wysokość nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami oraz środki własne. Wskaż stwierdzenie prawdziwe:

- (A) nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami to inaczej środki własne,
- (B) przewidywane wypłaty dywidendy zawarte są w nadwyżce aktywów nad zobowiązaniami ustalonymi dla celów wypłacalności,
- (C) przewidywane wypłaty dywidendy pomniejszają wysokość wykazywanej przez zakład ubezpieczeń nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami ustalonymi dla celów wypłacalności i wpływają na poziom środków własnych.

Zadanie 28.

Zakład ubezpieczeń wycenia dla celów wypłacalności należności z tytułu ubezpieczeń i od pośredników ubezpieczeniowych. Wskaż zdanie prawdziwe:

- (A) zakład zawsze może zastosować uproszczenie i przyjąć wartość bilansową należności wykazaną w sprawozdaniu finansowym,
- (B) zakład może zastosować jedynie te spośród alternatywnych metod wyceny, które są spójne z podejściem rynkowym, maksymalizując użycie danych obserwowalnych,
- (C) ze względu na brak aktywnego rynku dla tego typu należności, zakład stosuje alternatywne metody wyceny.

Zadanie 29.

Zakład ubezpieczeń prowadzi działalność w dziale II i oferuje ubezpieczenia majątkowe ze składką płatną jednorazowo lub ratalnie. Zakład dla celów rachunkowości stosuje przepisy ustawy o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie. W odniesieniu do przychodów ze składki przypisanej brutto zakład:

- (A) podejście rachunkowe różnicuje w zależności od częstotliwości opłacania składki,
- (B) w odniesieniu do umów ubezpieczenia ze składką płatną ratalnie, ujmie jako składki przypisane raty wymagalne w okresie sprawozdawczym, niezależnie od tego, czy kwoty te opłacono,
- (C) ujmie składki należne za cały okres odpowiedzialności, o ile został on określony, uwzględniając należne zniżki i bonifikaty oraz po potrąceniu storn i zwrotów, bez względu na częstotliwość opłacania składki.

Zadanie 30.

Zakład ubezpieczeń przeprowadzając wycenę dla celów wypłacalności nabytych obligacji korporacyjnych powinien:

- (A) zastosować do ich wyceny alternatywne metody wyceny na bazie zdyskontowanych przepływów pieniężnych i zastosować współczynniki dyskonta z uwzględnieniem czynników ryzyka kredytowego,
- (B) ustalić czy dla posiadanych aktywów istnieje cena notowana z aktywnego rynku i możliwe jest zastosowanie wyceny według cen rynkowych tych samych bądź podobnych aktywów, czy też należy zastosować alternatywne metody wyceny,
- (C) sprawdzić jaka metoda wyceny stosowana była na koniec poprzedniego roku obrotowego i zastosować tę samą metodę wyceny.

Zadanie 31.

Wskaż zdanie **falszywe**:

- (A) stwierdzenie, czy i w jakim stopniu rezerwa uzgodnieniowa wykazuje cechy decydujące o klasyfikacji środków własnych do kategorii 1, nie obejmuje oceny cech aktywów i zobowiązań uwzględnionych w obliczeniach nadwyżki aktywów nad zobowiązaniami,
- (B) rezerwa uzgodnieniowa obejmuje podstawowe środki własne, w tym także opłacony kapitał zakładowy i powiązaną z nim nadwyżkę ceny emisyjnej powyżej wartości nominalnej akcji,
- (C) rezerwa uzgodnieniowa powstaje w związku z różnicami w wycenie aktywów i zobowiązań dla celów wypłacalności a aktywami i zobowiązaniami wykazanymi w sprawozdaniu finansowym zakładu ubezpieczeń.

Zadanie 32.

Zakład ubezpieczeń stosuje przepisy ustawy o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie. Zakład przeznaczył część swoich środków pieniężnych na zakup obligacji z zamiarem przeznaczenia ich do obrotu. Transakcję nabycia obligacji zakład ujmie:

- (A) jako koszt okresu, w którym obligacje nabył,
- (B) jako wpływ środków pieniężnych z działalności lokacyjnej w sprawozdaniu z rachunku przepływów pieniężnych,
- (C) jako wpływ środków pieniężnych z działalności finansowej w sprawozdaniu z rachunku przepływów pieniężnych.

Zadanie 33.

Zakład ubezpieczeń prowadzi działalność w dziale II i dla celów rachunkowości stosuje przepisy ustawy o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie. W marcu 2023 roku zakład ubezpieczeń zawarł roczne umowy ubezpieczenia mienia pozyskując składkę w wysokości 100 tys. zł. Okres ochrony ubezpieczeniowej wskazany we wszystkich tych umowach ubezpieczenia rozpoczyna się 31 marca 2023r. i trwa do 30 marca 2024r., wszystkie umowy zostały opłacone w całości do 31 marca 2023r.

W księgach rachunkowych za marzec 2023 roku zakład wykaże:

- (A) składkę zarobioną brutto w wysokości 100 tys. zł,
- (B) rezerwę składki w wysokości 100 tys. zł,
- (C) wpływ środków pieniężnych i uregulowane saldo rozrachunków z ubezpieczającymi z tytułu składek na tych umowach.

Zadanie 34.

Zakład ubezpieczeń prowadzący działalność w dziale I stosuje ustawę o rachunkowości wraz z przepisami wydanymi na jej podstawie i sporządza sprawozdanie finansowe za 1 kwartał 2023 roku. Dnia 28 stycznia 2023r. zakład zawarł umowę ubezpieczenia na życie i dożycie ze składką w wysokości 5 tys. zł płatną co miesiąc do 7 dnia następnego miesiąca. Okres ochrony ubezpieczeniowej określony w umowie ubezpieczenia rozpoczyna się 28 stycznia 2023r. i trwa 10 lat. Ubezpieczający w okresie od dnia zawarcia umowy do dnia 31 marca 2023r. opłacił dwie składki miesięczne po 5 tys. zł.

W I kwartale 2023 roku zakład rozpozna w księgach rachunkowych:

- (A) przychody ze składki przypisanej w wysokości 10 tys. zł
- (B) przychody ze składki przypisanej w wysokości 15 tys. zł,
- (C) przychody ze składki zarobionej w wysokości 10 tys. zł.

Zadanie 35.

Zakład ubezpieczeń stosuje dla celów sporządzania sprawozdania finansowego ustawę o rachunkowości i przepisy wydane na jej podstawie. Wskaż stwierdzenie prawdziwe:

- (A) nadwyżka aktywów nad zobowiązaniami to kapitał własny wykazywany w bilansie,
- (B) aktywa muszą być równe zobowiązaniom,
- (C) kapitał własny nie może być ujemny.

Zadanie 36.

Zakład ubezpieczeń sporządza sprawozdanie finansowe za 2022 rok obrotowy. Po dniu bilansowym tj. po 31.12.2022r. a przed dniem zamknięcia ksiąg rachunkowych za ten rok obrotowy, zakład ubezpieczeń dokonał wypłat odszkodowań i świadczeń w kwocie istotnie wyższej niż ujął w rezerwach szkodowych na 31.12.2022r. Szkody pochodziły z lat ubiegłych i wszystkie zgłoszone zostały do zakładu w poprzednim roku obrotowym. Zakład ubezpieczeń:

- (A) znając wartość wypłat, zaktualizuje wartość rezerwy na szkody zgłoszone na dzień bilansowy 31.12.2022r., co może wpłynąć na wynik finansowy 2022 roku,
- (B) znając wartość wypłat zaktualizuje stan rezerwy na szkody zgłoszone na koniec poprzedniego roku obrotowego celem korekty błędów lat ubiegłych i doprowadzenia danych do porównywalności.
- (C) ujmie wypłaty w ciężar kosztów bieżącego okresu sprawozdawczego, tj. okresu w którym dokonano wypłaty.

Zadanie 37.

Zakład ubezpieczeń otrzymał pożyczkę podporządkowaną na okres 10 lat od podmiotu powiązanego. Zakład ubezpieczeń otrzymał pożyczkę:

- (A) w rocznym sprawozdaniu finansowym oraz w bilansie ekonomicznym ujmie jako zobowiązania podporządkowane i wyceni według skorygowanej ceny nabycia (kosztu zamortyzowanego),
- (B) w rocznym sprawozdaniu finansowym ujmie jako zobowiązanie i wyceni według skorygowanej ceny nabycia (kosztu zamortyzowanego) natomiast w bilansie ekonomicznym zobowiązanie to wyceni w wartości godziwej,
- (C) w rocznym sprawozdaniu finansowym ujmie jak pożyczki udzielone i należności własne, wyceniając pożyczkę według skorygowanej ceny nabycia (kosztu zamortyzowanego) z uwzględnieniem odpisów z tytułu trwałej utraty wartości, oraz wykaże w aktywach.

Zadanie 38.

Wskaż zdanie prawdziwe:

- (A) w skład środków własnych kategorii 1 wchodzi opłacone zobowiązania podporządkowane wycenione w wartości godziwej,
- (B) zobowiązania podporządkowane co do zasady nie mogą stanowić środków własnych,
- (C) kapitał zakładowy oraz powiązana z nim nadwyżka ceny emisyjnej powyżej wartości nominalnej zawsze stanowią środki własne kategorii 1.

Zadanie 39.

W I kwartale 2023r. po sporządzeniu sprawozdania finansowego za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2022r. a przed jego zatwierdzeniem do zakładu wpłynął niekorzystny wyrok sądu, rozstrzygający spór zbiorowy z tytułu umów ubezpieczenia zawartych w poprzednim roku obrotowym.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2022r. zakład ubezpieczeń:

- (A) koryguje stan rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na koniec poprzedniego roku obrotowego tj. na 31 grudnia 2021r. i powiadamia biegłego rewidenta o korekcie dotyczącej lat ubiegłych,
- (B) ujawnia zdarzenie w informacji dodatkowej jako zdarzenie po dacie bilansu niewymagające korekty stanu rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na 31 grudnia 2022r i wyniku finansowego ze względu na to, że wyrok zapadł po dniu sporządzenia sprawozdania finansowego za 2022 rok obrotowy,
- (C) koryguje stan rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na 31 grudnia 2022r., o ile wpływ tego zdarzenia na rzetelność sprawozdania finansowego za 2022 rok obrotowy jest istotny i powiadamia biegłego rewidenta, który sprawozdanie to bada lub zbadał.

Zadanie 40.

Zakład ubezpieczeń, sporządzając roczne sprawozdanie dla celów wypłacalności na 31 grudnia 2022r., oszacował wartość rezerw techniczno-ubezpieczeniowych o kwotę 100 mln zł niżej w stosunku do wartości wykazanych w bilansie dla celów sprawozdawczości finansowej, sporządzonym zgodnie z ustawą o rachunkowości i przepisami wydanymi na jej podstawie. Powyższa różnica w wycenie rezerw techniczno-ubezpieczeniowych na 31 grudnia 2022r:

- (A) powoduje konieczność rozpoznania aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego,
- (B) nie wiąże się z ujęciem odroczonego podatku dochodowego,
- (C) jest elementem rezerwy uzgodnieniowej.

Egzamin dla Aktuariuszy
Sesja egzaminacyjna w dniu 12 czerwca 2023r.

Rachunkowość i sprawozdawczość finansowa w zakładzie ubezpieczeń
Arkusz odpowiedzi^{1*}

Imię i nazwisko : .....

Pesel .....

Zadanie nr	Odpowiedź	Punktacja ^{2♦}
1	A	
2	B	
3	B	
4	A	
5	A	
6	B	
7	A	
8	B	
9	B	
10	C	
11	A	
12	A	
13	A	
14	C	
15	B	
16	B	
17	C	
18	B	
19	A	
20	B	
21	B	
22	B	
23	A	
24	A	
25	A	
26	A	
27	C	
28	C	
29	C	
30	B	
31	B	
32	B	
33	C	
34	B	
35	A	
36	A	
37	B	
38	A	
39	C	
40	C	

1* Oceniane są wyłącznie odpowiedzi umieszczone w *Arkuszu odpowiedzi*.

2♦ Wypełnia Komisja Egzaminacyjna.